

Neem-Dit-Huis-Toe – 17-18 Jariges

Die Toekoms

Woord van bemoediging aan ouers ... Toe God sy Seun laat gaan het...

Terwyl ek daaraan dink dat ek eendag my kinders gaan moet los om hulle eie gang te gaan, kan ek nie anders as om daaraan te dink dat God gekies het om sy Seun te laat gaan nie.

God het geweet dat Hy ter wille van die mensdom sy Seun moet toelaat om die enigste huis wat hy nog ooit geken het, te verlaat. Johannes 3:16 sê: *“Want so lief het God die wêreld gehad dat Hy sy enigste Seun gegee het sodat elkeen wat in Hom glo, nie verlore sal gaan nie maar die ewige lewe sal hê.”*

Ons sou waarskynlik heeltemal te veel van ons kinders dink om te dink dat hulle kan bereik wat Jesus bereik het, maar die beginsel bly dieselfde. As jy die toekoms waardeer, moet jy bereid wees om jou kinders te laat gaan om deel daarvan te word.

Metafories gesproke begin dit regtig op die speelgrond met die eerste stoot van 'n swaai en klein handjies wat styf aan die kettings vashou. Binnekort gaan die swaai 'n bietjie hoër. En ons is meer gemaklik as ons hulle opstoot, nog hoër en hoër op en weg.

Ons wil almal hê dat ons kinders verantwoordelike bydraers tot die toekoms van ons nasie moet wees. God het na die wêreld gekyk, in al sy sonde, en geweet die enigste manier om dit te red sou wees om sy Seun aarde toe te laat kom.

In elke nuwe avontuur word ons kinders uitgedaag met dinge soos ongemak, maar dit is die dinge wat hulle sal laat groei tot wie God hulle nodig het om te wees.

Om te laat gaan beteken ook dat ons verhouding met hulle verander. Ons posbeskrywing verander. Ons het gegaan van liefhê en leer na loslaat en vertrou om WEG te wees. Daar is nie meer loslating nie. Dit word nou laat leef en aanvaar.

Dit is wanneer ons die balans moet vind wat sê jy sal gelukkig wees al is jou kind dalk nie. Sjoë. Dit is 'n moeilike een. Dit is wanneer jy hartverbonde moet bly, selfs al word al hul besluite nie ouers-goedgekeur nie. Nog 'n harde een. Dit is wanneer jy tevrede moet wees om dit aan God te gee en deur jou gebede, woorde van lewe in hulle te spreek.

Soos ons leer om ons volwasse kinders te aanvaar en te ondersteun op watter maniere ons ook al kan, moet ons ook leer om ons lewens apart van hulle te leef. Om te laat gaan beteken ook om 'n nuwe lewe vir jouself te vind. God het ons so geskep dat ons produktief en nodig wil wees, en noudat jou tyd nie kinders gesentreerd is nie, het jy die geleentheid en die verantwoordelikheid om produktiewe, God-eervolle lewens van diens te lei terwyl jy jou kinders aanvaar waar hulle is en leer om die lewe ietwat los van hulle te leef.

Om 'n volwassene te laat groei/grootmaak is 'n moeilike werk. Daar is geen twyfel daaroor nie! Dit is ook moeilik om hulle die wêreld in te laat gaan. Maar, jy kan dit doen!

Vertrou God. Neem Hom op sy woord. Hy sal altyd reg langs jou loop.

Vir die meeste kinders is die betreding van volwassenheid kultureel gedefinieer. Byvoorbeeld, in die Joodse tradisie word 'n seun beskou as 'n man op 12-13. In Suid-Afrika is die drempel van volwassenheid wat deur die wet erken word 18.

Ouderdom verskil van samelewing tot samelewing. En 'n individu se vlak van volwassenheid beïnvloed ook die reis. Maar die basiese idee is dieselfde: *“Toe ek 'n kind was, het ek gepraat soos 'n kind, gedink soos 'n kind, geredeneer soos 'n kind. Maar nou dat ek 'n man is, is ek klaar met die dinge van 'n kind”* (1 Korintiërs 13:11).

Verandering is onvermydelik ... Sodra 'n kind 'n volwassene word, behoort die ouer-kind-verhouding te verander. Jou kind begin jou portuur word in plaas van 'n afhanklike minderjarige. En hy/sy sal beweeg na 'n posisie van selfverantwoordelikheid en verantwoording doen aan 'n hoër gesag – die gesag van God self.

In God se oë en onder Sy leierskap verander jou kind in 'n aparte en self bepalende persoon. Hy/sy het die reg om die huis te verlaat en sy/haar eie pad in die wêreld te maak, of hy/sy die kans onmiddellik benut of nie.

Op hierdie stadium moet sy/haar persoonlike besluite gebaseer wees op iets meer as 'n kwessie van eenvoudige onderwerping aan Ma en Pa se reëls. Hy/sy sal moet kies om op te tree volgens die wysheid wat jy deur die jare in hom/haar probeer bou het en uit 'n bewustheid van sy/haar persoonlike verantwoordelikheid teenoor sy/haar Skepper.

Met ander woorde, as jou kind kerk toe gaan, moet dit wees omdat hy/sy 'n opregte begeerte het om Christus te dien en met medegelowiges te verbind – nie omdat jy hom/haar dwing nie.

As hy/sy wegbly van dwelms en alkohol, moet dit wees omdat hy/sy die negatiewe gevolge van dwelmmisbruik verstaan en sy/haar eie liggaam as die tempel van die Heilige Gees wil eer.

As hy/sy weksaande op 'n ordentlike uur in die bed kom, moet dit wees omdat hy/sy die volgende oggend op sy/haar beste wil wees vir klas of werk - nie omdat hy/sy by 'n gedwonge aandklokke hou nie.

... Maar verandering is selde maklik

Nou, niks hiervan beteken dat jou kind die reg het om jou afwysend te behandel of om jou waardes en opinies te kritiseer nie.

Christene weet dat daar geen regverdiging is om 'n ander persoon met disrespek te behandel nie. Wat meer is, as jou eweknie bly jou volwasse kind onder 'n verpligting om aan jou te onderwerp nie as sy/haar ouers nie, maar as medemens en as sy/haar broer en suster in Christus (sien Efesiërs 5:21; Filippense 2:3; 1 Petrus 5: 5).

'n Ouer sou dalk wens dat 'n volwasse kind elke stukkie raad wat hulle bied sal aanvaar - maar dit is onrealisties. Hoe dit ook al sy hier is so paar gedagtes om julle as ouers se hande sterk te maak en te bemoedig om aan te hou met die goeie werk waarmee julle reeds besig is.

Christelike gewoontes om te volg...

Wanneer jou kind klaar is met Belydenis van geloof, het ons hom/haar reeds gehelp om hulle geestelike gawes te ontdek en begelei hoe en waar hulle dit kan gebruik. Hulle is nou geestelike meer volwasse as van te vore en daarom moet hulle verantwoordelikheid vat vir hulle eie geloofslawe en groei, veral na skool.

Begin om met jou kinders te praat oor die aanvaarding van verantwoordelikheid vir hul eie Christelike geloof as jy dit nog nie gedoen het nie. Dit is tyd dat jy 'n tree terug gee (maar nie heeltemal nie!) en God in hul lewens laat werk.

Jy kan hulle ook aanmoedig om Christelike gewoontes te ontwikkel soos:

- om hul gawes kreatief te ontwikkel, soos om Christelike gedigte te skryf, liedjies te komponeer, handwerk, ens.;
- om hul belangstellings te gebruik om te dien, soos om musiek by die kerk te speel, koffie te bedien, te help met uitreik ens.;
- persoonlike oordenkings/daaglikse Bybelstudie;
- mentorskap van jonger kinders, te help by die jeuggroepe, ens.;
- gebed ens.

Akademiese dissipline ontwikkeling

Daarbenewens, soos jou kind deur hoërskool vorder, word hul akademiese verpligtinge meer veeleisend. Alhoewel nie alle kinders akademies geneig is nie, sal die aanvaarding van dissipline hulle help om suksesvol te wees op skool, by die werk en in die lewe.

In plaas daarvan om op punte te fokus, beklemtoon moeite/*effort*. Beklemtoon dat almal verskillende vermoëns het, en dat sommige kinders akademiese sukses met min moeite kan behaal. Inspanning en toewyding, aan die ander kant, bring mense altyd verder as talent alleen. Nog belangriker, God het ons beveel om op hierdie manier te werk (Kolossense 3:23-24). Harde werk sal altyd resultate oplewer.

Dating as 'n Christen jong volwassene

Hormone verander en liggame verander, wat kan lei tot 'n toename in belangstelling in uitgaan/kuier, en verhoudings. Die fisiese, sosiale en emosionele veranderinge van adolessensie, sowel as jou kind se groeiende belangstelling in liggaamsbeeld, onafhanklikheid en privaatheid, sal liefdes interaksies op hierdie ouderdom bemoeilik.

As gevolg hiervan kan hulle disoriëntasie en emosionele omwenteling vererger. Ouerskap wat wys, sensitief en deernisvol is, kan jou kinders help om deur hierdie moeilike tydperk te kom.

Natuurlik is elke adolessent uniek. Sommige mense stel nie daarin belang om uit te gaan nie en sal eerder op hul studies, stokperdjies en vriendskappe fokus. As jou kind wel begin uitgaan, kan sterk hormone en emosies dit vir hulle maklik maak om 'n lyn oor te steek wat nie bedoel is om oorgesteek te word nie. Hê maar weer daardie gesprek met hulle, wat gaan oor verhoudings en seks – die versoekings en uitdagings en lokvalle daarvan is nimmereindigend vandag!

Bestuur van finansies

Om jou kind meer mag en verantwoordelikheid oor hul geld te gee namate hulle ouer word, is 'n slim idee. Dit is van kritieke belang om jou kind te leer oor doeltreffende geldbestuur, of hulle 'n deelydse werk het, 'n toelaag ontvang of geld verdien deur werk te doen. Dit sal kinders leer hoe om dinge te waardeer, hoe om vir 'n doel te spaar en hoe om die vreugde van gee te geniet.

Help jou tiener om sy of haar geld te hanteer

Moedig hulle aan om 'n begroting te maak en daarby te hou. Onderzoek hul weeklikse toelae/inkomste en laat hulle geld opsy sit vir dinge soos vervoer en telefoonrekeninge, sosiale kuiers en persoonlike begeertes soos klere of tegnologie.

Sluit jou kind in by gesins-finansiële besprekings, soos om jou gesin se begroting te bespreek, gewoontes te gee of vir 'n vakansie te spaar. Laat hulle toe om 'n paar foute te maak (soos om geld te verloor) sodat hulle daaruit kan leer.

Gee jou kind 'n begroting vir 'n spesiale geleentheid, soos 'n verjaardagpartytjie of 'n dag uit saam met vriende, en maak seker hulle hou daarby. Moedig kinders aan om van hul sak- of verjaarsdag geld vir liefdadigheidsdoeleindes te spaar en te gee.

Leer hulle hoe om tred te hou met hul uitgawes en rekeninge (soos telefoonrekeninge) om oorbesteding te vermy. Help hulle om kort- en langtermyn spaardoelwitte daar te stel, asook om 'n bankrekening oop te maak.

Moedig kinders aan om uit te vind hoeveel dinge werd is en pryse te vergelyk. As jy vir hulle geld leen, maak seker dat jy 'n terugbetalingsplan in plek het. Dit is alles maniere wat hulle sal help in die volwasse en werkende lewe wat op hulle wag.

Effektiewe tydsbestuur

Die Bybel sê daar is 'n tyd vir alles (sien Prediker 3:1-8). Die belangrikste ding is om te weet wanneer om op te tree en wanneer nie. Die Bybel noem dit onderskeidingsvermoë of diskresie. As jy sukses wil wees, moet jy jou situasie kan onderskei sodat jy die beste optrede kan bepaal.

Aan die einde van die skooljaar raak jou kind se lewe – en dus joune – al hoe meer gejaagd. Hulle balanseer dalk skool, deelydse werk, leer bestuur, sport of stokperdjies, kerk-aktiwiteite en sosialisering, sowel as gesinsverpligtinge.

Alhoewel daar min twyfel is dat Jesus besig was terwyl Hy op aarde was, beeld die Evangelies Hom nie uit as 'n man wat sy tyd noukeurig beplan het of van een plig na die volgende gehaas het nie.

Jesus het die meeste van sy tyd gemaak, deur elke dag met kalmte en doelgerigtheid in te gaan en sy aktiwiteite in lyn te bring met die plan van sy Vader (Joh 5:19-20). Ouers kan hul tiener met tydsbestuur bystaan deur hulle aan te moedig om te fokus op hoe hulle tyd verstandig kan gebruik om hul godgegewe doel te bereik.

Bepanning en regulering van die hoeveelheid tyd wat jy aan spesifieke take bestee is van kardinale belang vir goeie tydsbestuur.

Dink na oor die volgende: Sal jy eerder tyd of geld spaar? Sommige mense sê dalk geld, maar die meeste goeie leiers sê tyd. Dit is omdat wanneer ons geld-foute maak, dit dikwels reggestel kan word. Sodra jou tyd egter verby is, is dit vir altyd weg. Daar is geen manier om dit terug te kry nie. Dit maak dus saak hoe jy kies om jou tyd gedurende enige gegewe dag deur te bring. Dit is hoekom dit so belangrik is om prioriteite te verstaan.

Tegnieke vir Tydsbestuur

1. Bepaal jou doelwitte

As jy nie weet wat jy uit jou tyd wil hê nie, is dit byna onmoontlik om dit effektief te bestuur. Om kort- en langtermyn doelwitte te stel, kan jou tiener help om suksesvol te wees. 'n Korttermyn doelwit sou wees om hul huiswerk oor drie middae te doen sodat hulle op die ander dae vir sport kan oefen. Hul langtermyn-ambisie kan wees om vir die nasionale span te speel.

2. Stel 'n prioriteitslys op

Prioriteite help jou om te bepaal hoe jy jou tyd spandeer. Hulle help jou om te besluit watter aksies of besluite jou aandag die meeste verdien. Om jou te help om die krag van goeie prioriteite te verstaan, leer die ***Pareto-beginsel***.

Hierdie beginsel bepaal dat as jy tyd, geld, energie en personeel in die top 20 persent van jou prioriteite belê, jy 80 persent van jou produksie daaruit sal kry. Byvoorbeeld, as jy tien take het om te doen, doen dan die twee belangrikste take want dit sal jou meer help as om die agt minste belangrike take te doen.

Jesus het tyd saam met sy dissipels vooropgestel. Hy het byvoorbeeld meer tyd saam met Petrus, Jakobus en Johannes deurgebring as al die ander dissipels omdat Hy veral in hulle ontwikkeling wou belê. Hierdie drie leiers het bekend geword as die pilare van die vroeë Kerk (Galasiërs 2:9). Geen persoon vorder nooit tot 'n punt waar hulle nie meer hoef te prioriteer nie. Om prioriteite te verstaan sal altyd belangrik wees.

Take kan volgens hul belangrikheid geassesseer word deur te assesser wat binne 'n bepaalde tydsraamwerk uitgevoer moet word. Studente kan hul doelwitte bereik deur prioriteite vir elke dag, week, maand en jaar te stel.

Onthou om dinge in te sluit wat baie nodig is, maar nie dringend nie, soos persoonlike toewyding, behoorlike slaap en oefening, terwyl jy prioriteite bepaal.

3. Organiseer jouself

Nadat jy jou prioriteite vasgestel het, sal jy 'n strategie moet ontwerp om dit te bereik. Sommige mense is natuurlik georganiseerd, terwyl ander hulp benodig. Jou kind sal dalk daarvan hou om hul prioriteite in 'n beplanner of kalender neer te skryf, asook om organisatoriese nutsgoed en toepassings te gebruik.

Moedig hulle aan om vroegtydig met opdragte te begin, afleidings (soos sosiale media) te vermy en hulle te weerhou van *multitasking*.

Wat John C. Maxwell sê oor tydsberekening:

1. The **wrong** action at the **wrong** time leads to **disaster**.
2. The **right** action at the **wrong** time leads to **resistance**.
3. The **wrong** action at the **right** time is a **mistake**.
4. The **right** action at the **right** time results in **success**.

Hoe ontwikkel jy meer selfdisipline? (sien Spreuke 25:28)

- Identifiseer en bly getrou aan jou waardes.
- Maak 'n gedissiplineerde leefstyl jou persoonlike doelwit.
- Daag jou verskonings uit!
- Weerhou belonings totdat jy die doelwit bereik het.
- Bly gefokus op die resultate.

Vind 'n balans tussen jou studies en jou persoonlike lewe

Skool kan op hierdie stadium blykbaar al wees wat saak maak, veral as jou kind op akademiese prestasie gefokus is. Balans is die sleutelwoord! Ander is dalk gewy aan 'n sport of aktiwiteit tot die punt van obsessie.

Jou kind sal op sekere tye van die jaar uiters besig wees, soos tydens eksamens. Jy sal hulle dalk moet help om 'n beter balans te vind as hulle voortdurend oorweldig of moeg is, of as hulle nie tyd het vir vriendskappe of godsdiens nie.

Berei 'n studie skedule voor wat kwaliteit tyd insluit

Jy en jou kind kan saam 'n studieskedule maak om 'n gesonde balans te vind. Begin met 'n agenda - laat hulle die datums van alle toekomstige opdragte en toetse op 'n aanlyn- of papier kalender neerskryf. Sluit vrye tyd sowel as belangrike aktiwiteite soos jeuggroepe, oefening en gesinstyd in. Jy sal dalk 'n paar dae voor die tyd sperdatums wil stel om voorsiening te maak vir onverwagte gebeure.

Maak 'n meester rooster — gebruik die agenda as 'n riglyn, sluit tyd in vir studie of opdragte (gee 'n *deadline* vir sekere opdragte ens.). Dit sal jou kind help om hul take te prioritiseer en by spertye te hou. Jy kan dalk bereken hoeveel tyd om daaglik of weeklik toe te laat nadat jy geskat het hoe lank elke projek sal neem.

Maak projek planne - As jou kind oorweldig voel, help hulle om hul studieplan of projek in kleiner, meer hanteerbare stukke op te breek. Oorweeg dit om 'n sperdatum aan elke deel toe te ken.

Rus gereeld - wanneer jy vir 'n lang tydperk aan iets werk, is jou konsentrasie geneig om af te neem. Moedig jou kind aan om elke nou en dan 'n halfuur of wat pouse te neem. Hulle kan iets eet of 'n kort entjie stap. Dit is ook 'n goeie idee om een dag per week heeltemal te rus, soos God dit bedoel het (Lev 23:3, Deut 5:14).

Maak gereed vir die lewe na skool

Jou kind het heel waarskynlik naskoolse opsies soos werk of tersiêre onderrig begin oorweeg, aan 'n universiteit of kollege. Terwyl sommige mense laser-gefokus is en beslis oor hul toekomstige stappe is, is ander onbeslis.

Wenke om jou kind te help om vir die toekoms voor te berei

Bespreek hul alternatiewe, wat beroepsopleiding, universiteit, 'n oorbruggingsjaar of werksoek kan insluit. Wat spreek jou die meeste aan, en wat kan jy uitsluit? Oorweeg die voor- en nadele van elke opsie op kort en lang termyn.

Oorweeg hul stokperdjies, persoonlikhede en vermoëns. Hulle kan byvoorbeeld Wiskunde as 'n onderwerp verkies en geniet dit om ander by te staan. Is dit vir hulle moontlik om hierdie belangstellings in 'n loopbaan te kombineer?

Praat met onderwysers, die skool se beroepsvoorligter en ander wat in die velde werk waarin hulle belangstel.

Help hulle om werkservaring, deelydse werk of vrywilligers geleenthede te vind. Moedig hulle aan om aan kerk- en jeuggroep aktiwiteite deel te neem. Leer kinders kritiese lewensvaardighede soos kook/kosmaak, wasgoed was en rekeninge betaal.

Bid en soek God se leiding; lees Skrifgedeeltes en geestelike artikels/boeke, om God se doel vir werk te help onderskei. Jy kan hulle ook fyner detail leer oor hoe om te bestuur. Onthou om hulle te leer hoe om band-druk en olie-vlakke te kontroleer, 'n motorband te ruil, asook ander fundamentele instandhoudingsvaardighede.

Moedig hul interaksies met ander volwassenes aan wat as rolmodelle en mentors kan dien. Dit is van kritieke belang dat jou kind verstaan dat die besluite wat hy of sy vandag neem belangrik is, maar dit is nie almal die einde nie. Help hulle om te besef dat beroepe 'n reis is, en dat mid-kursus modifikasies/verandering tipies is. Meeste eerste jaar studente verander kursus in hulle tweede jaar (kans is goed dit gaan met jou kind gebeur, wees reg om dit reg te hanteer).

Herinner hulle daaraan dat foute ons help om te leer, en dat God se besluite nooit onverwags is nie! Ons liefdevolle, alwetende Vader het 'n goeie plan vir elkeen van ons lewens, en om Christus as Here en Verlosser te aanvaar is die mees noodsaaklike besluit wat enigiemand kan neem (Joh 1:12). Om dinge vanuit 'n langtermyn-perspektief te bekyk, kan jou dalk help om balans en vrede te vind.

Die skooljare is 'n belangrike tyd van jou kind se lewe, maar dit is nie die einde van Christelike ouerskap nie! Jou lewenservaring, wysheid, gebed en leiding sal voortgaan om jou kind tot volwassenheid by te staan.

Onthou dat jy nie alleen is wanneer dinge moeilik raak nie, soos dit een of ander tyd sal wees. Daar is diegene wat jou of jou kind graag wil help met jou fisiese, emosionele of geestelike welstand.

Jou dominee, jeugleier, dokter en jou kind se onderwysers is almal gewillig en in staat om jou by te staan met spesifieke probleme.